

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Quasnam in Deo creaturas de facto videant Beati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

repræsentantibus creaturas finitas; sicut enim repræsentatio objecti infiniti intensivè, nempe Dei, non arguit infinitatem in visione, ita nec objecti infiniti extensivè: ut latius ostensum est suprà d. 10. sect. secundâ.

V. *Vnde unus plures, alius pauciores in Deo creaturas videat.*

Quæres, unde proveniat, ut unus plures, alius pauciores creaturas videat in Verbo. Resp. formalem hujus rationem esse visionem ipsam, quæ per se ad hoc determinat: causa verò effectiva in actu primo determinans, est lumen gloriæ, quod quò perfectius, eò ad plures creaturas in actu primo extenditur, tantæ vel tantæ perfectionis. Quòd autem videantur hæ creaturæ potius quàm illæ, Suarez hic, lib. 2. cap. 21. Valentia, Salas, & alii volunt similiter id in lumen refundi. Probabilius tamen mihi videtur cum Arrubale hic, disp. 26. particularem determinationem visionis ad creaturas, non lumini, sed speciei, seu Deo per modum objecti concurrenti, esse assignandam: sic enim lumen majorem servat proportionem cum aliis habitibus supernaturalibus, ut cum habitu fidei, qui indifferens ex se, & aptus æqualiter est ad eliciendum actum fidei circa quodvis objectum materiale, quod substat revelationi divinæ.

VI. *Lumen non determinat ad objecta particularia, magis quàm habitus charitatis.*

Eodem modo habitus charitatis voluntatem in actu primo potentem reddit ad amandum quodvis objectum propter Deum, ad particularia tamen objecta non determinat. Deinde, sicut habitus gratiæ communiter ejusdem rationis esse dicitur in omnibus, & quamvis petat gloriam, seu visionem tantæ claritatis, tum in intentione, tum extensione, non tamen harum potius creaturarum quàm aliarum, idem in lumine, quod ad gratiam sequitur, contingit. Quare autem de facto, si sint duo Beati quorum singuli exigunt videre in Deo decem creaturas, unus has decem videat, alius alias, esto fortè congruentia aliqua sit ratione status, in quo in hac vita degebant, plerumque tamen refunditur in solam Dei voluntatem.

VII. *Beati, qui in verbo vident, vident ab initio omnia.*

Infero quartò cum S. Thomâ hic, a. 10. Beatos quæ in verbo vident, videre ab initio omnia. Ratio est, quia vel visio illa deberet paulatim successu temporis eadem numero extendi ad novas creaturas, ut vult Scotus, & hoc est impossibile, nec enim mutare potest objectum, magis quàm unio mutare extrema, ut in Logica ostendi: vel deberet fieri nova accessio & additio alterius partis visionis, terminatæ ad novam creaturam in Deo visam; hoc autem dici nequit, sic enim Beati crescerent in gloria substantiali, cum clariùs postea videret Deum is, qui novam in eo creaturam cerneret, quàm ab initio cum videbat; quò enim plures videntur in Deo creaturæ, eò magis penetratur objectum primum, ut videtur manifestum.

VIII. *Non negat S. Thomas, Beatos omnia que vident, videre ab initio.*

Dices: S. Thomas infrâ, q. 57. a. 5. corp. affirmat Angelos beatos mysteria gratiæ, non omnia simul cognoscere, sed paulatim ea accipere, prout eorum officiis congruit, & prout voluerit ea ipsis revelare. Respondeo, solum velle sanctum Doctorem, quædam initio beatitudinis ab Angelis in verbo videri, quædam per privatas revelationes ipsis postea communicari, quæ tamen non videntur in verbo, nisi ad summum causaliter. Quo etiam modo explicari potest Concilium Senonense, dum ait, in Divinitatis speculo illucescere quidquid beatorum interfit. Hinc S. Augustinus lib. de cura pro mortuis agenda, cap. 15. & 16. inquirens quomodo sancti Martyres orationes ad se suas cognoscant, ait, vel ministerio Angelorum id fieri posse, vel ex peculiari Dei revelatione, nullam autem mentionem facit visionis in verbo; ergo innuit se uro ex

S. Augustinus.

prioribus modis arbitrari hoc fieri, licet alium modum non neget.

Infero quintò contra Suarezium hic, cap. 26. Molinam, & alios, posse Deum videri clarè à Beato quoad prædicata merè intrinsecæ, & ea quæ in ipso formaliter continentur, nullâ visâ in eo creaturâ, etiam in communi. Ratio est: licet namque Deus per Omnipotentiam, & alia Attributa, relationem transcendentalem dicat ad creaturas; sicut tamen non est necessarium, etiam juxta hos auctores, ut ratione illius relationis transcendentalis videntes Deum, videant creaturas in particulari, ad quas tamen in particulari terminatur ille respectus, ita nec quod videant eas in communi; sicut nec videns intuitivè Angelum, videt omnes terminos, ad quos extenditur, sic enim quivis Angelus inferior comprehenderet superiorem. Ad visionem ergo intuitivam, sufficit quod videantur prædicata alicujus rei ad intra, præcisè prout constitunt hanc entitatem distinctam ab omni aliâ, ita ut si alia entitas apponeretur, posset quis dicere, hæc non est illa, licet nulla cognoscantur connotata extrinsecæ.

IX. *Videri clarè potest Deo, nullâ in eo visâ creaturâ.*

Quid præcisè requiratur ad visionem intuitivam.

SECTIO SEXTA.

Quasnam in Deo creaturas de facto videat Beati.

SUPPONIMUS pro præsentî, posse in Deo videri creaturas existentes, de quo tamen postea. Varii itaque hæc in re sunt dicendi modi. Durandus in 4. d. 49. q. 3. affirmat Beatos in verbo clarè & distinctè omnia, tam possibile, quàm quæ in aliquâ temporis differentiâ existentiam habitura sunt, conspiciere, eorumque cognitionem esse extensivè æqualem cognitioni Dei. Idem Bassolis de possibilibus asserit, negat de existentibus. Tertio, alii apud S. Thomam q. 20. de verit. a. 4. e contrario docent, Beatos non omnia possibile, quæque Deus novit per Scientiam simplicis intelligentiæ, sed quicquid præsens est, præteritum, aut futurum, in Deo cognoscere, eaque omnia quæ Deus scit scientia visionis.

I. *Variâ hæc re auctorum sententia.*

Secundus dicendum.

Tertia sententia.

Quartus nonnullorum dicendi modus est, Beatos res omnes, tum possibile, tum in quacunque temporis differentiâ existentes, videre in Deo in actu primo, & divisivè, non collectivè, & in actu secundo. Aiunt itaque, in potestate Beati esse, ut nunc has, nunc illas in Deo creaturas videat, ita ut quamcunque successivè clarè & distinctè videre queat, non tamen omnes simul; infinitæ enim cum sint, attentionem, inquirunt, requirerent infinitam, creaturæ de lege ordinariâ impossibile: ita S. Bonaventura in 3. d. 14. a. 2. q. 3. Gabriel in 3. d. 14. q. 1. Eandem sententiam tenet Scotus, idque non tantum per idem lumen fieri posse affirmat, sed etiam per eandem visionem, quam planè invariata, ut sect. præcedente, num. septimo vidimus, ad novas identidem creaturas vult extendi.

II. *Dicunt aliqui, beati omnia in actu primo in Deo videre, non in actu secundo.*

Opinio Scoti.

Dico primò cum S. Thomâ hic, art. octavo, Beatos non videre distinctè in Deo omnia possibile, hæc enim est nimis perfectâ visio, nec puræ creaturæ, de lege saltem ordinariâ, concedenda.

III. *Beati non vident in Deo omnia possibile.*

Dico secundò: neque etiam res omnes pro certa differentia temporis existentes vident Beati: ita communis sententia Theologorum, qui hoc aiunt, peculiariter Christi animæ competere, nec cadere in puram creaturam. Nec obstat illud S. Gregorii, lib. 2.

IV. *Nec etiam vident omnia existentia.*

S. Gregorius.

lib. 2. Moral. c. 2. ubi de Beatis loquens, *Quid non vident, inquit, qui videntem omnia vident?* Hoc, inquam, non obstat, alioquin omnia etiam possibilia in Deo videre deberent, quod tamen, ut vidimus, à Theologis omnibus contra Durandum negatur. Sensus itaque est, illum qui videt Deum, videre omnia æquivalenter, cum quippe videt in quo omnia continentur. Quo etiam modo intelligendum est illud S. Isidori lib. 1. de Summo Bono, cap. 10. quod suprâ retuli sect. secundâ, num. quinto: *Angeli Verbo Dei cognoscunt omnia, antequam in re fiant.*

S. Isidorus.

V. Ostenditur Beatos non videre in Deo omnia existentia.

Danielis cap. 10.

VI. Declaratur in Ieremias, Beatos existens omnia non videri in Verbo.

VII. Dies iudicii sancti Angelus est ignobilis.

VIII. Ex illis locis S. Matthæi & S. Marci, sequitur Angelis ignovisse iudicium.

Probatur itaque Conclusio, Beatos scilicet non videre in Deo omnia præterita, præsentia, & futura, seu quicquid Deus videt Scientiâ visionis. Inprimis enim receptissima apud Theologos doctrina est, ex S. Dionysio desumpta, Angelos inferiores à superioribus illuminari, variâque Dei circa rerum dispositionem decreta ab his isdem patet fieri; ergo Beati omnia Dei circa res futuras consilia non habent perspecta. Hinc, ut notat S. Gregorius, Theodoretus, S. Thomas, & alii, provenit illa inter bonos & malos Angelos circa populum Israëliticum à patriâ tunc exultantem decertatio, quod nimirum, quid de illo statuisset Deus, iis necdum innotuisset.

Deinde ad Ephesios 3. vers. 10. ait Apostolus: *Vt innoscat principibus & potestatibus in celestibus per Ecclesiam, multiformis sapientia Dei, secundum prævisionem sæculorum, quam fecit in Christo IESU Domino nostro.* Ergo sancti Angeli effectus aliquos Divinæ providentiæ sibi antea ignotos, per Ecclesiam, in qua fiunt, cognoscunt. Præterea Apocal. c. 7. v. 3. clamavit Angelus voce magnâ quatuor Angelis: *Nolite nocere terra & mari, neque arboribus, quosque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum.* Ut nimirum hac ratione eos noscerent, ergo antea eos non noverant, ergo existentia omnia non vident in Verbo.

Tandem, dies saltem iudicij latet Angelos; sic enim affirmat Christus Matth. 24. v. 36. *De die autem illâ, & hora, nemo scit, neque Angeli celorum, sed solus Pater.* Hunc tamen locum ad probandum Angelos nescire diem iudicij, non esse efficacem existimat Cajetanus in eum locum, Suarez Tom. 1. in 3. part. in quaestione 10. art. 2. in fine Commentarii. Salas Tom. 1. tract. 2. disp. 4. sect. 7. & alii, Marci enim 13. vers. 32. circa iudicij diem ait idem Christus: *De die autem illâ, vel hora, nemo scit, neque Angeli in celo, neque Filius, nisi Pater;* cum tamen nemini dubium sit, quin Christus, non solum quâ Deus, sed etiam intellectu creato diem iudicij noverit, & hoc tantum sensu eum dici nescivisse, quod scilicet aliis revelare noluerit: dici ergo senniter poterit, Angelos, eo solum sensu diem iudicij ignorare, quod nimirum eam aliis nequeant revelare. Quare Abulensis in cap. 24. Matthæi, quaestione 209. ut refert Suarez loco proximè citato, affirmat Angelos diem iudicij novisse, quod etiam probabile censet P. Arriaga hic, Disp. 11. sect. 6. num. 40.

Nihilominus, cum communis Patrum, Theologorum, ac Sacram. Literarum Interpretum sententia sit, ex illis S. Matthæi & S. Marci testimoniis probari latere Angelos extremi iudicij tempus, exceptionemque illam, *nescire ut revelat*, soli Christo esse applicandam, planè tenendum est diem illum Angelis esse ignotum: imò Molina hic, dis. 5. membro 2. ait esse plus quam periculosum asserere, Angelos nosse iudicij diem, & Tannerus hic disp. 2. quaest. 6. dub. 10. n. 3. sine, id affirmat esse satis

temerarium; malè tamen Bannez & Zumel id vocant hæreticum.

Mihi verò placet quod docet P. Granado 1. part. tract. 6. disp. 1. sect. 9. num. 54. Beatissima scilicet Virgini hoc privilegium esse concessum, tum ob eximiam ejus supra reliquos omnes Sanctos in gloriâ præstantiam, singularesque prærogativas, tum quia nihil huic rei obstant illa Evangelistarum testimonia; Christus enim iis locis de illis tantummodo locutus est, qui tunc temporis celo & beatitudine potiebantur; Beatissima autem Virgo non nisi multis post annis in cælum fuit recepta.

Dico tertio: Beatos omnes machinam & constitutionem hujus Universi videre in Verbo, saltem quoad species rerum, hoc est, varia specierum individua: ita S. Thomas hic, q. 12. a. 8. ad 4. Ferrara 3. cont. Gentes, cap. 59. Valentia hic, q. 12. pu. 6. Molina hic, a. 8. d. 5. memb. 5. Suarez hic, lib. 2. cap. 28. n. 8. & videtur aperta mens S. Augustini, qui ut suprâ vidimus, sex dierum in creatione mundi divisionem statuit in *cognitione matutinâ* Angelorum ad diversas rerum species terminatâ. Ratio verò est, cum enim Beati sint aliquo modo partes Universi, hujus constitutio ad ipsos peculiariter pertinet, unde & ejus cognitionem in Verbo connaturalissimè expetunt, cui eorum appetitui æquissimum videtur ut satisfiat.

Dico quarto: Mystèria etiam fidei, quæ in viâ crediderunt, vident in cælo Beati: ita auctores proximè citati, estque expressâ mens S. Thomæ, tum 1. p. q. 1. a. 2. ubi ait, *ideo nostram Theologiam subalternari scientiæ Beatorum, quia ipsi vident principia fidei quæ nos credimus;* tum 2. q. 1. a. 1. Ubi dicit, visionem succedere fidei: ex quo rectè inferri videtur, ea quæ in viâ obscure in veritate divinâ creduntur, in patriâ clarè in eadem cognosci. Hinc S. Augustinus lib. 2. de Civit. cap. 21. *Quid, inquit, videmus nisi Deum, & omnia illa, quæ nunc non videmus credentes?*

Hoc etiam probari videtur ex illo S. Pauli 2. ad Corinth. 3. v. 18. *Nos autem revelat à facie gloriæ Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur à claritate in claritatem,* id est, à claritate fidei ad claritatem gloriæ: quamvis enim fides sit obscura, illucescente tamen nobis Sole justitiæ, & rejecto velamine veteris testamenti, fides nostra in lege gratiæ, ubi supernaturalia mysteria clariùs multò & distinctiùs cognoscuntur, est quædam claritas respectu veteris testamenti, ubi sub umbris omnia & figuris proponebantur, & quibusdam veluti tenebris obvoluta.

SECTIO SEPTIMA.

Quædam alia circa ea, quæ Beati de facto vident in Deo. Vbi, an viso beata videre possit seipsam.

Dico quinto: Beati in Deo ea omnia vident, quæ ad illorum statum, dignitatem, vel officium pertinent. Ita S. Thomas, tertia parte, quaest. 10. art. 2. & alibi sæpè, Ferrara 3. cont. Gent. c. 59. Molina hic, a. 8. d. 5. memb. 3. Valentia hic, q. 12. pu. 6. Suarez hic, lib. 2. cap. 28. num. 15. Granado 1. part. tract. 6. d. 1. sect. 9. num. 58. Tannerus hic, d. 2. quaest. 6. dub. 10. num. 7. Fasolus 1. parte, quaest. 10. art. 8. dub. 23. num. 130. estque communis

IX.

Probabile est, diem iudicij Beati Virgini esse cognitum.

X.

Vniuersi huius machinam vident Beati in Verbo.

S. Augustinus.

XI.

Fidei mysteria vident in Verbo Beati.

S. Thomas.

S. Augustinus.

XII.

Fidei in lege gratiæ, est quædam claritas respectu veteris testamenti.

I.

Beati in Verbo vident, quæ ad eorum statum peculiaritèr pertinent.